

№ 7457

ПРОТОКОЛ № 7

ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ДИРЕКЦИОННИЯ СЪВЕТ НА НАРОДНИЯ ТЕАТЪР "ИВ. ВАЗОВ"

20 октомври 1992

ПРИСЪСТВУВАЩИ: Васил Стефанов, Кирил Воденичаров, Людмил Първанов, Стефан Кашавелов, Антонета Войникова, Люлин Гетов, капитан на ППО Аврамов, Марин Джелебски, Красимир Спасов, Атанас Белянов, Георги Ангелов, Александър Марков, Цвятко Узунски, Стоян Алексиев, Михаил Петров, инж. Георгиев, Марин Янев, Мария Стефанова, Светла Аврамова, Любен Петков и Димитър Мануилов/представител на фирмата, извършила ремонта на театъра/.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Часът е 14⁰³. Няма го Първанов. Любо Петков ще дойде ли?

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Той прави сцената за "Последният запис".

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Предлагам да започнем в 14⁰⁵. Може някой още да дойде.

Г-н Воденичаров, трябвало е да се погрижите за присъствието на членовете на вашата комисия.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Само Първанов го няма, но той знае за заседанието, освен това за авторитет има навика винаги да закъснява. Държа това за "авторитета" и "закъснението" да се протоколира.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Часът е 14⁰⁵. Откривам заседанието на Дирекционния съвет. Дневният ред е доста еднообразен.

Първа точка. Доклад на комисията за аварията с наводнението в театъра на 11 срещу 12 октомври 1992.

Втора точка. Разисквания по доклада на комисията.

Трета точка. Разни.

Във връзка с втора точка са поканени членове на различни служби, чиято длъжност или работни места имат пряко отношение към аварията. Би било добре освен мнението на комисията да изслушаме и тези колеги.

Съставянето на тази комисия е направено от мен, за нейното назначаване да се занимае със случая има съответната заповед. Тя е в състав: ръководител на Комисията - Кирил Воденичаров и членове - Първанов, Кашавелов, капитан Андреев и г-н Гетов. Съставът ѝ от пет души, разбира се, е малко по-многолюден, отколкото случаят заслужава да се направи. Лично аз исках повече хора да вземат отношение в разследването на случая. След изслушването на данните на комисията, вие ще имате възможността да изкажете собствените си възгледи, да разпитате хората, които имат отношение към аварията, за да се стигне до становище. Дирекционният съвет няма да прави заключения от случая, заключенията ще бъдат мои. Вие имате право на съвети, преценки, които аз ще взема предвид и след това ще постъпя по силата на правата, които са ми дадени.

Все пак някой трябва да отиде и да потърси г-н Първанов, той е зам-директор, невъзможно е да отсъствува след като знае за заседанието. Все пак той е един от първите ми преки помощници.

/Кашавелов излиза/

СТЕФАН КАШАВЕЛОВ. Не знаят на пропуски дали Първанов е извън театъра.

Оставил Станка/куриерката/ да го търси.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Думата има господин Воденичаров, за да направи доклад за това, до какви изводи комисията е стигнала. Както и да се произнесе по обстоятелствата, причините за аварията и щетите, нанесени от нея. Би трябвало да стане дума и за евентуалните виновници.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Искам да започна с една информация пред дирекционния съвет. Позволих си допълнително да включа в състава на така назначената вече комисия Люлин Гетов, който беше заместник на инж. Георгиев и представител на фирмата, която извърши ремонта.

Докладна записка от 12 октомври 1992 година./Воденичаров на места чете, на места свободно говори или коментира/. По преценка на комисията от около 800 кубически метра вода е изтекла.

Сериозно наводнени са били помещенията на хидравличната централа, вода е проникнала в складовете за декори. Вода е проникнала и в цистерните с емулсия на хидравличната централа. Количеството вода в помещенията под сцената е било различно в различните помещения. 50 см непосредствено под сцената, в котелното помещение нивото е било до 1 метър, в складовете с декори – 50 см. В централата за високо напрежение, когато са отворили вратата праговете са били сухи, имало е малко вода по пода и предполагам, че е от друг източник. Там праговете са високи и нямаме данни за движението на водата към централата за високо напрежение.

Изводът до който комисията е стигнала е, че водопроводчикът няма вина. Аварията е станала по време на дежурството на старшина та от ППО Петър Петров в ноцта на 11 срещу 12 октомври. Той е правил последна проверка по маршрут "АБВ" около полунощ и до сутринта повече не е патрулирал, бил е в състояние на почивка. Не е до чакал идването на смяната и не е отразил по съответния ред с рапорт, че сдава дежурството в театъра без инциденти. В тази нощ, по време на неговото дежурство е станала и аварията. Аварийната автоматична система на помпите е била изключена. Известителната алармена инсталация също е била изключена и е невъзможно да се разбере от кого. ППО може да се задействува само след подаване на сигнал. Има набор от случаености, които предопределят откриването на аварията постфактум.

В хидравличната централа няма помпи-автоматични монтирани, въпреки че там са въпросните важни съоръжения.

Под сцената има монтирани две помпи. Едната от преди аварията не е работила, нямам днешна информация защо. Но втората, която се е за-
действувала е блокирала, задръстила се е от неразчистени боклуци от времето на ремонта.

В котелното има монтирани 9 помпи, 6 от тях не са работили и преди аварията, а две са в бездействие след аварията. От всички помпи 4 автоматични са работили, две на ръчно и 1 бибо, което е изключило от претоварване.

В склада има две на ръчен режим и са работили безотказно, из-
черпвайки всичката вода.

Няма яснота по въпроса кой носи отговорност за състоянието и поддръжката на помпите.

Една от помпите е към канализацията.

/Чете заповед на Васил Стефанов от 10 февруари 1992 за експлоа-
тацията, поддръжката и спопанисването на съоръженията/. По силата на
тази заповед главния енергетик и механик им е възложена грижата
и изправността на помпите и изработването на график на съответните
служби, които срещу подпис да инструктират за работа с тях. Подписите
на гл. механик и енергетик под заповедта, говорят че тя е доведена до
знанието им.

След гореизложеното комисията не може точно да определи щетите от аварията.

Трябва да се прецени степента на годност на двата датчика в хидравличната централа, всеки от които струва по две хиляди долара.

Изпратени са проби от емулсията за химическа експертиза, за да се провери състоянието на емулсията.

В този момент са разглобени две от помпите в котелното, след това ще се преценява тяхната годност.

Нишо не може да се каже за телферите и електромоторите, които са били в склада за декори, те трябва да се разглобят, подсушат и предстои преценката за тяхната годност.

Комисията е стигнала до категоричната преценка, че дежурният пожарникар в продължение на 24 часа не е носил службата си според изискванията. Изключена е системата за аварийна сигнализация. Помпите са превключени на ръчен режим от автоматичен.

Към доклада ще приложим никакви обяснения за случайностите и предположенията на комисията за тях.

Трябва да се извърши писмена оценка на водопроводната мрежа и да се степенуват и планират някои ремонтни дейности. Трябва може би да се монтира дистанционна уредба за спиране на водата при нужда. Водопроводчикът да докладва за състоянието на водопроводната инсталация точно. Трябва всички служби, които разполагат с помпи на работните си места, да се задължат да се грижат за тях.

ППО да се грижи за сигнализационната система да е включена.

Да се ограничи достъпа на лица до пултовете.

Да се осигури хидравличната централа със сигнализация за алармиране при авария.

Да се осигури обезопасяване на пултовете за помпената автоматична система и сигнализационната инсталация.

Да се активизира групата на ППО, особено по време на патрулирането й през почивните дни – неделя и понеделник.

Докладът на комисията, който чухте, не успяхме да го препишем на машина, защото машинописката е болна. Тя утре ще го ~~имах~~ прешире и утре ще се сложат и подписите на комисията.

В хода на работата си комисията констатира редица нарушения. Шахтата на товарния асансьор е била непрочистена след ремонта, котелното също е имало много мръсотия и това е довело до затруднение на работата на помпените съоръжения.

Службата на ППО, хората в нея не са били инструктирани за включването на тези съоръжения на ръчен режим или автоматичен.

Какво се натрапва на вниманието ни. В хидравличните цистерни има емулсия на ниво 6 метра и е изпратена проба за проверка на състоянието ѝ. Но през последните няколко години не е правена проверка за качеството и състава на емулсията. Ако сега лабораторно се установи нечистота или замърсяване на емулсията, няма протоколи или други данни от преди аварията, с които да се сравни този резултат.

Комисията изобщо се натъкна на куп неща, които са къде дреболии, къде съществени пропуски на специалистите, които са довели до увеличаването на размерите на този случай.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Някой от членовете на комисията има ли да добави нещо към така изнесената информация?

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Аз мога да добавя, че това наводнение не е първия случай на такава авария в театъра. През 1983 година в резултат на природно бедствие в театъра имаше голямо наводнение. Наводнение – предизвикано от инсталацията за топла вода и парното отопление имаше и преди шест години. Водата изобщо е опасен елемент в театъра и наистина може да допринесе за големи бедствия с тежки последици. Спомняте си голямото оливане на фасадата на театъра. Тогава се подмени отпред цялата инсталация освен вертикалните шлангове, които си останаха старите, така че от тях може да очакваме и от там предстоят все още изненади.

Надеждността на пожарните кранове във фоайетата е същата, като дефектиралия долу кран. Изключената алармена инсталация не е задействувала ППО за помощ от външни организации.

Освен това, ако при пробив във водоснабдяването, примерно при земетресение, се наложи използването на помпи, това не може да стане, защото първото изискване е да се спре електрическия ок. Още от 1975 година се поставя въпроса за внасянето на спек-

циален агрегат за ток. Ето една тежка задача, която държавата не я е решила.

За да се предпазим за в бъдеще от неприятности трябва стриктно да се спазват разпоредбите. Да се поддържат съоръженията за обезводняване на низовите места в изправност. И второ. В дочивните дни трябва да се въведе дежурство от службите, отговарящи за отоплителните инсталации. ППО също трябва стриктно да си влезе в задълженията. Сигнализацията трябва да се инсталира така, че да се гарантира от колебанията в режима на тока. През последните три години заради токови удари ни се повреждат осветителните регулатори. Последният токов удар, макар и намален, предизвика спукване в климатичните калорифери.

Театърът разполага със сериозен потенциал от работна ръка и това е най-добрата гаранция за предотвратяването на бедствия.

ЛЮЛИН ГЕТОВ. На съвещанието с колегите аз повдигнах и един друг въпрос – за резервоарите над сцената, които са пълни с вода. Един пробив там наистина ще повреди много техника. Ако в този момент ни се случи земетресение, театърът може да се срине не от него, а от цистерните с по пет тона. Сигнализирах отдавна, сигнализирах и на комисията, никой не обръща внимание. При повреда има опасност огромно количество вода да залее всичко. В този смисъл театърът работи под Дамоклев меч. Резервоарите горе са на ниво състоянието на канализацията. Желязото е ерозирало, изгнило. Даже ППО да констатира на време пробона – всичката вода ще се ливне в театъра.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Някой от членовете на комисията има ли да добави нещо от името на комисията или да считаме, че Воденичаров изразява единствено становище на комисията. Тогава давам дума за въпроси към комисията и за въпроси към тук присъствуващите колеги.

Добре. Ще започна аз. Искам да изкажа благодарност на Гетов за "апокалиптичното" допълнение, което направи. Имам въпрос. Кой носи отговорност за всичко това, отговорност след мен естествено, защото аз нося цялата отговорност, но след мен кой ресорно носи отговорност по тези въпроси и съоръжения. Вие ли Първанов?

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Аз нося отговорност за сценичната механизация, отоплителната система и климатичната инсталация на театъра. Водопроводните съоръжения не са в моето полезрение. То е стопанска дейност. Канализацията и водопроводчикът не са в мое подчинение.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Кой, питам, отговаря, стопаниства, контролира състоянието на 4 резервоара с по пет тона вода, това са 20 тона. Кой е технически компетентното лице в театъра, който има отношение към тази много страшна система в театъра с огромна сила. Ако никой не отговаря, това означава, че аз от утре трябва да назнача новек, който да носи отговорност и да има грижата за това толкова опасно нещо. Откога в театъра няма човек за тази работа? Знаете ли? Искате да

кажете с мълчанието си, че откак театъра съществува, няма човек, който да следи за това? Още в началото на разискванията сме изправени пред нелепи положения. В театъра има техника и опасни съоръжения, за които никой не отговаря, никой не ги стопанисва, не можа си представя дори какво означава това?

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Вие виждате, че съществува пожарна известителна инсталация, която при авария не^{не} задействувала. Значи и тук трябва да има човек, под чийто контрол трябва да се постави.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Не може наистина да няма човек. Актьорът за една сгрешена дума на сцената е поставен под съответния контрол и за допуснатата грешка може да бъде санкциониран. А над главата му има четири цистерни с по пет тона, които могат да се сринат върху театъра със силата на лавина, на потоп и , никога няма да повярвам в нелепостта, в която искате да ме убедите, че няма човек, който да отговаря. Някой може би се крие, но е невъзможно да няма човек.

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Нека и Марин Джелебски ви го каже. Водопровод и канализация е към водопроводчика. Това е стопанска част.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Искам да поставя пред вас и един друг въпрос – защо ни е автоматична помпена система? Защо театърът я е купил?[?] Защо тук има 19 помпи и кой отговаря за тях. Защо сигналната инсталация не е работила? Защо автоматичната система за задействането на помпите не е работила? Защо плащаме на толкова много хора, без да има човек, който да провери цистерна с 4 тона вода в какво състояние е? Кажете, Първанов, какво да купим още – още двайсет помпи ли? Да купим батерии за земетресение за ток ли, когато сега при наводнението е имало ток, а помпите не са работили. Ако го купим, този агрегат за ток, кое ще ни гарантира, че ще ни върши работа. Вие ни внушавате, че имаме две възможности – тако спре тока, помпите няма да работят. Или – има ток, но помпите са изключени от действие. За какво ни са тогава, за какво ни е цялата тази техника? Признавам имам усещането за участие в абсурден театър, наистина – разиграва се странен театър: един човек пред двайсет души задава въпроси и никой не му отговаря.

Георги АНГЕЛОВ. Цялото лято помпите работиха безотказно и аз бях идеалния работник за фирмата. В котелното голямата помпа се ползва за отходните води от мяръната канализация. Инсталацията в котелното е едно, но инсталацията на климатичното е стара. Аз поставям там помпите на автомат. Малките помпи са на ръчно. Докато съм там никаква авария не е имало. А при това наводнение е като потоп. Проблемът е че наводнението е от тръба при цола, пет атмосфери. Досега такова никога не е ставало. Аз поне такъв случай не съм имал. Помпите са на автоматично включени винаги. Малката помпа е изключила. Имах поставено "Бибо" – то черпи 9 литра за минута. Колко време е работило, направете сметка, за да му изключи защитата.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Говорим за сериозни неща и нека разговаряме със средства и интонации подобаващи, нека не се правим на будали. Вижте- говорим за нещо просто. В театъра има създадена специална инсталация в случай, че стане наводнение. Не става дума сега за това, дали капацитета на помпите е можел да се преори с количеството вода, а за бездействието на тази инсталация в момент, когато е трябвало да се задействува. След като някой е мислил, за да я закупи, за да я инсталира, значи тя е била нужна. А щом е нужна, някой трябва да се грижи за нея, да я поддържа, да я включва.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ. В котелното има всичко три помпи, изчерпвало се от две места, на автомат.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. А защо другите шест или шестнайсет не са работили?

ПОЛИН ГЕТОВ. Другите помпи в котелното са за отоплението.

ГЕОРГИ АНГЕЛОВ. Не работи само една помпа, която се счупи миналата година. Другите са изключили.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Излиза че нито има човек, който да носи отговорност, нито има виновник. Излиза, че не можем да намерим човек, който да отговаря за тези съоръжения. Защо тогава сме похарчили всички тези пари, за украшения ли, които не работят? В случай на земетресение, както ми се внушиава, не могат да работят, без земетресение - те пак не работят. Излиза че е отговорен този, който е похарчил пари, за да ги купи. Всъщност излиза, че виновен е пожарникарят, който е спал.

КАПИТАН АБРАМОВ. Дежурният пожарникар не си е свършил работата. Идеята за алармената инсталация е хубава, системата е добре замислена сама по себе си. Стига да действа.

По отношение на резервоарите горе на покрива. Те са направени по наши изисквания. Можем да потърсим мнението на доц. Василев от строителния институт, да вземем данни и да ги изпратим в нашето Управление, а там да решат дали да се изпразнят или да се ремонтират. Първанов е прав. Взета е хидравлична проба. Сега е пет атмосфери, ако се дигне до 8 - ще избие там където е гнило и ще си покаже.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Разполагаме със страшни инсталации. Питам - има ли умисъл, имали целенасочено действие или бездействие, което да доведе до изключване на системата. Защо ни е било да създаваме система, която да не работи. Има ли помисъл или помпите са изключени от съображения за икономии на театъра. Защо се прави всичко това?

Емулсията в хидравликата трябва да се проверява на всеки шест месеца, а тя не е проверявана от три години. Защо мръсотията е задръстила останалите действуващи помпи, тази мръсотия никой ли не я е забелязвал досега? Ние тук сме 28 души и няма ли някой, който да отговаря за неща, които могат да съсипят театъра. Няма никой. Разберете тази логика на разсъжденията ми.

ЛЮБЕН ПЕТКОВ. Аз искам да попитам - за този кран, който е паднал, кой отговаря?

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Мога да ви кажа. Пред мен водопроводчикът заяви, че това е дефектирала част на системата. Комисията по-добре от мен знае къде е, аз не съм ходил на място да видя и не знам дали е могло да се предвиди. Сега не поставям въпроса защо се е скъсал крана. За такава авария, която е допустима и предвидима, е измислена защитна система и въпросът е защо тази защитна система не е задействувала след като тя трябва да действува 24 часа непрекъснато. Първанов залага на човешкия фактор, значи 24 часа тук трябва да има дежурен електротехник. Но и седем души да има, те не могат да заместват автоматичните съоръжения. Те защо не са се задействували?

Тръбата се е скъсала, технически това е допустимо, неизбежно, предсказуемо. Можем да приемем тези неща за разбирами и без да надуваме ~~их~~ инсталациите до 10 атмосфери. Сега говорим за друго. Говорим за бедствие. Приемаме, че бедствието не може да се избегне. Но театърът плаща на хора, които да го спасяват при бедствия. На кого театърът плаща, за да се гарантира? Плаща на пожарникар – неговият началник призна вината му. Но не е само пожарникарят виновен. Едно по една случайност театърът не е пострадал много повече. Ние изчисляваме щетите до момента, а ~~их~~ какво от там нататък? Според вас излиза, че на цялата история трябва да турим пепел и да продължаваме нататък, както сме си я карали досега.

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА. Искам две неща да изясня от Първанов, чисто теоретически, за да си направя умозаключенията. В театрите с този ранг има ли постоянно назначени хора, които да се грижат и отговарят за всичко, което е техническо съоръжение, поне като методология. Ако няма, то безпредметно е и ние да имаме постоянно назначени хора за това. Казвам ^{ми} го, за да разберем по-добре днешните си открытия. Вие лично бил/сте наясно с несъстоятелността на водопроводната система в театъра?

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Тя не е в моето полезрение.

АНТАНЕТА ВОЙНИКОВА. Значи е безполезно да разчитаме на спасение. Другият въпрос е към комисията. За последствията от наводнението. Какво значи, че не е възможно сега да се прецени състоянието на някой съоръжение. Те така мокри ли ще стоят, да ръждаят?

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Голям е обемът на работа.

АНТАНЕТА ВОЙНИКОВА. Значи ще продължат да ръждаят и ще бъдат под отрицателното въздействие на влагата. Трябва да се разглобят, прегледат, да се прецени, ако могат да служат на театъра като втора употреба – да се ремонтират, други да се хвърлят. Какво има пак да се чака – следващия голям ремонт, за да се изчистят ли?

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Комисията какво установи: кой отговаря за инсталациите – системата от помпи, сигнаlnата и алармена инсталация.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Прочетох ви вашата заповед – главният енергетик и главният механик.

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Ние не сме приемали тези съоръжения. Има много несъвършенства, заради които не сме ги приели. Таблото – ами че всеки може да мине и да го изключи, да го дръпне и от автомат става ръчно. Подписахме заповедта само за сведение, трябваше да го приемем без видими недостатъци.

За емулсията – всеки месец се проверява гъстота на емулсията. Тази инсталация е от 28 години и ако не беше поддържана щеше ли да работи досега безотказно?

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Казвате че го правите всеки месец. Какво ви пречи да го документирате, като гъстота, състав, състояние. В момента и да дойдат анализите на лабораторията, ние нямаме документ, за да докажем, какво е било състоянието на емулсията преди наводнението.

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Във вторник си направихме маневрите. Беше спаднало от 7 на 6. Долях емулсия от варелчето, което остави германеца и си направих нещата както трябва и както ми е казано.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Това е задължението ви.

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Не е само задължение, а и традиция, която продължаваме да поддържаме. Допълних с емулсия, инженер Първанов видя – цял варел почти отиде. Германците оставиха три варела за резерва. Единият отиде, за да достигне до гъстотата, която се изисква от фирмата.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Искам да чуя Джелебски, защото и неговият подпись говори за номинална отговорност.

МАРИН ДЖЕЛЕБСКИ. Водопроводчикът е нов, от два месеца. Предишният, викахме му поп Георги си знаеше – тази заплата, дето му я дават е за помпите, помпената инсталация тогава не беше подменена. Този, новият е от скоро. Първанов дълго беше в отпуска. Подписах заповедта, въпреки несъгласието си с този начин на ред. Грешка направих като подписах, а че не се обърнах с докладна. Това, което ме изненада от доклада на комисията е че не знаели откъде е дошла водата по пода в електрическата централа. Подлизвало, как праговете да са били сухи? От там е влязла водата. Имаше 5-6 см. Четирите помпи не са работели. Двете са много стари. Сега разбирам, че водопроводчикът го освобождавате от отговорност. Този водопроводчик трябва също да има началник. Може да е докладвал за състоянието на инсталациите. А бил ли е чут? С лека ръка не може да се обвинят водопроводчика и така.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Ние сега не търсим причините за откъсването на крана, а за причините наводнението да вземе тези размери в сградата. Водопровод и канализация в момента нямат нищо общо с другите инсталации.

ДЖЕЛЕБСКИ. Разбрах че инсталацията не е свирнала. Тя общо взето е добра, но трябва да се довърши. Имаше малък спор, като свирне, кой да я пренавие.

БАСИЛ СТЕФАНОВ. Говорим непрекъснато за различни неща, може би на вас или за вас те са по-големи от тая работа.

МАРИН ДЖЕЛЕБСКИ. Това, което казвам, има връзка със сигнализацията и помпите. Въпросът е да се довърши инсталацията, за да се работи нормално.

БАСИЛ СТЕФАНОВ. Отново възвратната форма – "да се довърши". Сама ли да се довърши или кой трябва да я довърши?

МАРИН ДЖЕЛЕБСКИ. Фирмата трябва да си я довърши. Не го свърши лятото, отложи за по-късно. И така си остана. Този проблем се протака.

БАСИЛ СТЕФАНОВ. А вие защо не сигнализирахте, защо не тропнахте на време, че фирмата трябва да си свърши работата.

МАРИН ДЖЕЛЕБСКИ. Защото стана така, че всеки върши това, което не му е работата. Чисто и просто по силата на заповедта, която цитира Воденичаров, отговаряме с Узунски за тези неща, но аз поне нямам възможност да командвам.

БАСИЛ СТЕФАНОВ. По силата на тази заповед вие имате и права, и задължения.

МАРИН ДЖЕЛЕБСКИ. Нямах правото да я подписвам.

ЦВЯТКО УЗУНСКИ. Трябваше да има комисия, приемателна комисия, която да състави протокол номер 16, този протокол не е подписан, ако беше, поне един път нещо щеше да е довършено. Имам ли вина – ами аз не съм ги приемал. Как се направи таблото – никак. Вината си носи този, който го е приемал. Нарочно се направи приемането му лятото. Много нарочни станаха.

БАСИЛ СТЕФАНОВ. И аз така започвам да мисля – много "нарочни неща" станаха.

КРАСИМИР СПАСОВ. Няма да се спирам на техническите данни и параметри изнесени от комисията. Не се чувствувам компетентен. Но в доклада има пропуски. Първият пропуск – най-същественият. Той е от организационно естество. Всеки театър в България и света, и особено Народният театър е една сложна техническа система. Тази техническа система се осигурява от различни и разнообразни специалисти. Идиотско е обаче да няма човек, който да я оглавява, да подработва правилника й за действие и синхронизация, да разполага с методологическо ръководство за цялото, да има експертен технически съвет, който да предвижда включително и това, което може да се случи в ситуация на авария. Заповедите на основния ръководител са еднопосочни и не се коментират. По силата на нея има отговорни – този и този. Тълкувания не са нужни. Проблемът е в организационния хаос и то не в ситуация на природно бедствие, а повредата в най-обикновен водопроводен край е в състояние да декоординира цялата система на театъра.

В театъра има достатъчно специалисти. Има шеф на техническата част, има съответните началници на служби и всички те са длъжни да съществяват контрол за състоянието на системата, за да може сис-

темата нормално да функционира.

Днешното ни заседание доказва само, че сме верни на националния си характер, който умее да отлага за по-нататък свършването на нещата. От тук и апокалиптичната картина, която се очертава – имаме апаратура и не една, а апаратури, които са бомба със закъснител и реалната опасност театърът да рухне.

Техническата дейност на театъра е декоординирана. Има система от автоматични помпи, но тя не може да действува, защото някой някъде не е разчистил боклука и системата от помпи при нужда не се реализира. Заради боклука. Следва низ от безумни пропуски, за да се стигне до върха на айсберга – в ноцта на наводнението старшината от противопожарната охрана бренебрегва задълженията си и ляга да спи. Въпросът със старшината е последната точка в общата картина. Натрапва ми се впечатлението, че по възловите места от дейността на системата, структурата ѝ не е избистрена, нещата не са ясни. Нещата се разпиливат като контрол и подчиненост. А всеки трябва да си гледа работата при единна подчиненост. Авария винаги може да се случи и тази работа трябва да се ръководи от експертен съвет, който да синхронизира дейността на хората. Трябва да бъде обяснено ясно, подробно, с правилници и разпоредби всеки какво трябва да прави и да се изисква от него направата на нещата.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Страшно си прав. Технически експертен съвет в театъра има, но не функционира. Директорът по техническите въпроси е компетентното лице, със съответно изискваната техническа диплома. Това, което се питам, е – съзнателно или не е декоординирана създаваната организационна система?

КРАСИМИР СПАСОВ. Ако има умисъл то това е много страшна игра с живота на много хора.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Технически съвет в театъра има, друг е въпросът дали функционира. Имам уверенията на Първанов, че технически съвет има. Но не като система е изграден в театъра. Принуден съм като ръководител да въювам за функционирането му. В театъра системата на отговорностите се е превърнала в безотговорност. Нито един ръководител под мене не поема отговорност за това, за което е задължен да поеме. В този смисъл АЕЦ е сто пъти по-безопасна от нас. Ние сме по-опасни от атомна централа. При нас има обезопасяваща аварийна система, грижливо изграждана, но се оказва, че когато трябва не работи. Автоматите ѝ са изключени, всеки може да мине и да ги превключи, което може да се нарече само с една дума – престъпление. Ако открием тези хора, които могат да минат и с лека ръка да превключат бутоните – те нямат място между нас. Призовавам – намерете ги. Иначе приказките, които изричаме, остават във въздуха. Трябва око, което да следи системата. Видях таблото ѝ – на бутоните нищо не е написано. Кой трябва да го напише? Кой трябва да е инструктиран, за да работи с нея? Цялата история, която преживяваме, е плод на голяма немарливост. Ако е съзнателно причинена, нещата имат други

измерения. И при единия и при другия случай – застрашен е театъра. АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Нещата имат два аспекта. От една страна е самата подготовкa, разработка и поръчка на всяка къв вид инсталации и от друга е разработената и предадена вече инсталация. Свидетел съм на няколко ремонта в театъра. При всички случаи, хората, които ще експлоатират дадена инсталация винаги са били елиминирани при поръчката и приемането й, за да не видим какви безобразия се правят.

Автоматичната инсталация за обезводняване е необходимост и тя се поръчва, но някой е заинтересуван това да става без допитване до хората и естествено е тя да бъде недоносче. Производителят и този, който я е приел са длъжни да я пуснат в завършен вид. Защо всички копчета в инсталациите на МАН са надписани на български език? Значи – не е вината в производителя, а в приемателния орган. Зацължително е необходимо хората, които ще експлоатират система да могат да си кажат мнението. Как са направени нещата – лаишки или не, отговарят или не на нашите изисквания.

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА. Кой е приел според вас нецовършените неща?

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Който ги е поръчал. Не знам кой ги е поръчал. Прескочането на задълженията започва от етапа на проектирането им в погрешна посока. От там и организацията по поддръжката им е грешна.

Вторият и за мен по-страшен проблем е вътрешната организация на театъра и тук допирате до отговорностите ни като синдикални членове, за активността ни като членове на трудовия колектив. И миналия път говорих за необходимостта от актуализация на трудовите характеристики. Хората не знаят служебните си взаимоотношения с другите ресорни дейности в театъра, с поддръжката и експлоатацията и това неизбежно в един момент започва да рефлектира и върху творческите проблеми.

Искахме по синдикален път да стигнем до идеята за ново структуриране на техническите служби, за да може този кораб – Народният театър да стигне до брега по течението, а не срещу течението. ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Идеята за осигуряването с автоматизирана помпена инсталация не дойде случайно, а защото имахме серия от пълнения с вода на ниските помещения на театъра. Ето защо това беше едно от заданията към ремонта – да се монтират помпи в ниските места и подземията, за да се изчерпват подпочвените води. По време на ремонта бях в отпуск, имам поглед върху проекта в непълния му вид. Одобрих устно направата на аварийната инсталация. Обръщали са се към мен, за товарния асансьор, шахтата – Готов ме пита, защото ние имахме и наши разработки и задалени пари за изпомпването на подпочвените води.

Проблемът е кой отговаря за сега авариралите съоръжения – аз или Воденичаров. В цитираната тук заповед е казано – главният механик и главният енергетик. Аз отговарям помпите имат ли ток – имат. Въртят ли като съоръжения – въртят. Кой е изключил копчето не мога да отговарям. Аз никъде в моите задължения не съм поемал отго-

врност за водопровод и канализация. По традиция и структура е климатичната инсталация и водопровод и канализация са стопански дейности. Или трябва да се издаде специална заповед, че за ВИК отговаря този и този, примерно Марин Янев.

От оливането на фасадата насам аз изпитвам непрекъснат страх, и там крановете са свалени, юстирани. Не е в моя обсег.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Нека да не се правим на будали. Не е водопровод и канализация проблемът, с който се занимаваме само. Става дума за технически съоръжения, помпи, електрическа инсталация, които не са влезли в действие. Защо ме принуждавате, мен, технически неграмотният човек, да ви каже, че е ясно, че не ВИК е проблемът – просто е пропекла вода, отвън. Въпросът е защо съоръженията не са задействували. Не намесвайте ВИК.

ДИМИТЪР МАНУИЛОВ /представител на фирмата, извършила ремонта/. Аз съм изпълнителят на електрическата част ~~и~~ на автоматиката. Узунски в случая навлиза в чужд ресор. Никъде не могат да се скрият таблата при недоброствестно отношение към съоръженията. Има два протокола от 4 юни и 30 ~~юни~~ През юни при подписането на първия протокол отсъствува Гетов, при подписането на втория протокол отсъствува Джелебски. Приемателния протокол е подписан от Джелебски.

Първият протокол е подписан от Гетов, Джелебски, Ангелов от климатична. /Чете/. Разплащателното е за 90 процента от извършената дейност, поради закъснения във водопровода.

Вторият протокол от 30 юни /Джелебски е в отпуск/. Подписан е от Георгиев, Георги Ангелов, Гетов.

Искам да говоря по-синтезирано, сега разводних. Г-н Първанов е правил като казваше, че проблемът е субективен. Дърводелско ателие на "Кирил и Методи" – личи че работят дърводелци. То е чисто и поддържано. Инсталацията за автоматично действие технически недостатъци няма, стига да не си играят с копчетата. Верно е – табелки няма. Инж. Георгиев знае, табелките вече са готови. Но копчетата и сега са нациснати с фулмастер. Персоналът е запознат. На ППО е показано как да действува.

Единствено хидравличната централа не е включена в заданието за обезопасяване. Но ако на другите места помпите бяха включени, щяха да изчерпят водата с изключение на хидравличната централа.

Воденичаров е запознат с действието на помпената автоматика. Изprobвана е с Гетов. Всичко работеше. Три неща се събират и обясняват аварията – недоброствестност, недоброствестност и пак надеброСъвестност.

ЛЮЛИН ГЕТОВ. Двете от помпите са включени за фекални води. Парното цялото лято е работило безотказно.

При аварията сутринта видях, едната помпа е била под водата, другата е дефектирала. Малката помпа я включих аз. Другата – боклу-
кът я е задръстил. На бивото е изключила термозащитата. Но то е

работило на автомат, не се знае кога е изключило. На ръчен режим са били и двете малки помпи, които с бибото изчерпват по 9 литра в секунда. Включително и помпата на асансьорната шахта е била изключена.

При приемателните протоколи присъствуваха инж. Георгиев и колегите от театъра, аз, Гетов, Узунски, Джелебски и всеки си каза забележките как правилно да се завършат нещата. Имаше заключение на Германов. Под заданието на фирмата стоят подписите на хората от театъра и така заданието се даде на фирмата.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Нещата са ясни. Моля ако членовете на дирекционния съвет желаят да вземат становище – имате думата.

СТОЯН АЛЕКСИЕВ. Не съм специалист, затова няма да взема отношение по техническата страна. Но зная какво значи стопански ръководител, защото съм виждал как се работи като стопански ръководител. Баща ми е бил стопанин, стопански ръководител, по поддръжката на писателския дом във Варна. Той участва в допострояването му и след това в поддръжката му и домът действуваше без никакви гафове и аварии. Разбира се, ожзи обект във Варна, няма нищо общо по важност и уникалност със сградата на Народния театър..

Днешното заседание на дирекционния съвет показва, че на Народния театър му липсва стопанисване или стопански ръководител, но при всички случаи той има нужда от стопанин. Без специален човек с усет за стопанисване и професионализъм няма да се преодолее неразборията и ще продължаваме да бъдем свидетели на това срамно нещо – никой да няма доблестта да поеме отговорност. Тук, сред присъствиците, няма хора, които да се чувствуват отговорни. За съжаление всички наши обаждания и сигнали не са се възприемали сериозно. С тези си думи не искам никого да обидя. Искам да заявя и като синдикалист – Народният театър няма стопанин и това е неизпълнимо. Това може да изправи театъра пред още по-големи бели.

ЛЮБЕН ПЕТКОВ. Вижда се, че наводнението нанесе щети, щетите може и тепърва да се проявяват, може да са засегнати ценни възли и да се стигне до спирането на работата на голяма сцена. Ще има загуби и тези загуби ще паднат на гърба на всички. Почнало се от това че някой е изключил помпите, Мануилов нарече това – недобросъвестност и след това следва низ от фатални случаиности. Водата е с налягане пет атмосфери, ресторантът остава без вода още в събота през нощта, значи от тогава, два дни е текло и никой не открива аварията. Ами че това става много подозително. Аз ставам подозрителен след тези констатации.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Михаил Петров, Марин Янев ще вземете ли думата.

МАРИН ЯНЕВ. Институцията – Народен театър – трябва по някакъв начин да може да се защити срещу чувството за безответственост или злонамереност. Седях и слушах и за мен е непонятно как може да има липса на вина.

Тук всеки се обижда - ако ме обвинявате, може и да съм виновен. Оказва се че Първанов не отговаря, защото не е в неговите задачи. А това става пред очите на всички ни. Всеки един може да мине покрай таблото и да щракне или прещракне копчета. Мисля, че равнодушието е в основата на цялата работа.

Има подписана заповед и хората, които са длъжни да я преподпишат се оказва, че тя за тях нищо не значи. Има разпоредби как да се постъпва и от това не следва нищо. Значи може да си идваме на работа, когато си искаем и тук да става каквото ще. И артистите ли да правят така? Тук вече не става дума за параша, който нищо не значел, а става дума за живота на хората. Картината наистина е апокалиптична. Оказва се сега, че ако се скъса една вертикална тръба над главата ни и тогава - бомба със закъснител, и театър няма да има. Не, няма да стане така.

МИХАИЛ ПЕТРОВ. Две изречения ще кажа. Проф. Стефанов, позволих си преди една година да ви посъветвам, на базата на опита, който имам, от досътта години вече съм в театъра. Не се нагърбвайте с непосилни задачи, премислете основните акценти на художествената си дейност, за да бъде успешна работата на целия театър. Но вие се нагърбихте и с администрация и с технически проблеми, а трябваше да оторизирате други хора за това. Толкова заместник директори имаме в театъра, че е почти невероятно. А цари жестока безотговорност, което е недопустимо и от морална гледна точка. В ИСУЛ лекарите продължават да работят с престъпно низките си заплати. Заслужават трикратно повече, но работят, защото имат съзнание. А тук се навъдиха своеобразни аристократи, чиято престъпна безотговорност взима вече неконтролируеми размери. Не мога да посоча конкретни данни - но ежедневно театърът се изнася. Свикнали сме да се мислим за елит, а не се виждаме къде се намираме. От утре всеки трябва да знае за какво точно отговаря, за всяко копче трябва да се знае.

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА. Когато идвах на това заседание, знаех че ще бъде тежко, но не предполагах, че ще бъде абсурдно. Оказва се, че ръководителят на техниката в театъра не отговаря и не влиза в неговото внимание съоръжения и инсталации. Главният механик и енергетик разполагат със съоръжения, за които не се грижат и те им принадлежат, нямат поглед върху тях. Ако забележа, че нещо от репертоарния афиш или проекторепертоара ми е убягнало от погледа, не мога да продължавам смело да си получавам заплатата, а ще се откажа от тази работа доброволно.

Днешната ситуация ми напомня други трагични инциденти в българския театър - случая с падането на тежката завеса, скъсването на въжетата на рундхоризонта. Това са все случаи с полувиини и полу-отговорности. Ако днес не си кажем ясно думата - отговорни за това сто процентово са тези и те трябва най-адекватно да понесат край-

ните мерки, утре ще бъде още по-страшно.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Няма да проявявам доблест, зная че мога да стана изкупителна жертва. Спокоен съм като технически директор, защото стопанската част не е към моя ресор. Пред мен в момента стои много сериозен проблем, ако не се справя с него, сам ще стана и ще си одида. Проблемът е с осветителния пулър, където се появиха, получиха се колебания. Ако не решава този проблем сам си отивам. Спектаклите ни висят на електронни памети, които не излизат. Ще извикам преводач, ще разговарям с Англия, ако трябва ще намеря средства да дойде човек.

Не подценявам аварията и причините довели за нейните размери, но това са неща, които не са наблюдавани пряко от мен, не са ми влизвали в главата. Готов съм да приема обвиненията, ако няма друг, и от тук нататък да ги следя, контролирам и обезпечавам с тях театъра.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Благодаря на всички, дошли на днешното заседание на дирекционния съвет и за помощта да изясним проблемите. Предполагам, че няма човек, който да каже, че аз или който и да е друг правим от мухата слон във връзка с аварията. Надали мога да бъда обвинен и в това, че се възползвам от особеността на случая, за да се кажат тежки думи срещу хора, които си гледат както трябва работата. Без да мога да предвидя нашето днешно заседание, бях поискал дирекционния съвет да огледа цялото състояние на театъра. Картината е явно неблагополучна и случаят с аварията само по-ясно я очертава. Нещото трябва да се случи, случвало се е и ни застрашава и занапред. Някой тук напомни за рундхоризонта, който получи някои оценки, имаше някакви санкции, но не беше поставен в по-широкия контекст на неразборията. Последният случай доведе театъра до катастрофа, която защастие не се случи, но можеше да стане. От тук нататък аз нямам право да гледам на случилото се като на отделен инцидент, с който организът на театъра като саморегулиращ се ще се справи, стига да се прояви съответното търпение. Има вече неща, които нямам право да оправдавам.

Първо. Не мога да повярвам, че може да има зрели хора, които да не са наясно с отговорностите, които носят служебно и да не знаят, че за служебни пропуски ще си носят последствията. Всеки зрял човек, умствено здрав, не може да не е наясно по тези въпроси. Това за което говорихме днес е най-страшната страна на проблема – безотговорността. Това е най-страшното заболяване в театъра. Михаил Петров го оказва като престъпна. Това ме навежда на мисълта за преструктуриране на някои дейности. Ние виждаме днес по един драстичен начин как един сектор от театъра, поставя на карта съществуванието на тази сграда. Защо? Защото цял един сектор е извън обсега на вниманието на ръководители, цял сектор е практически без стопанин. Тази безстопанственост започва от най-горе и върви надолу като взима все по-деформирани размери. Желанието, изразено от всички е че въпреки подписи, признати

17
хората

признаващи поемането на отговорност, ~~и~~ не са съгласни да отговарят, разтоварват се от отговорност. Така поставени нещата говорят, че сложната дейност на театъра, където всичко е обвързано, става непредсказуема заради разтоварване от отговорност. Такъв театр нищо добро не го чака.

Г-н Първанов, обръщам се към вас, не разбрахте ли, че тиес тук не се говори за водопровод и канализация, а за други системи, създадени да отърват театъра от наводнение. Казвате, че имате за задача да се погрижите за осветителния пулт, но ние плашаме на трима електронни техници...

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Те напуснаха.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. По щат работят трима...

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Специалистите не са тук.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Тези, които са тук нямат понятие от пулта.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Странно е че разчитаме на инж. Първанов, който е с друга инженерна квалификация. До него ли опряхме за ремонтирането на електронния пулт? Ако нито един от електронните техници не е специалист и ако остане да разчитаме на инженер, който не е специалист и по помпи, работата ни е катастрофална. Аз влязох на днешното заседание с очакването в хода на разискванията да узнаям евентуално кой е виновен, как се е случило аварията да стигне тези размери, а излизам обременен от много по-големи тревоги. Тревоги за много по-едри неща, неща, изискващи драстична, оперативна намеса. Отношението на лекар диагностик с "дышай - не дишай", "кашляй" и съвети от порядъка "лягай рано" няма да стане. Тук се изискват други мерки, друга интервенция.

Аз съм дошъл в Народния театр не да го закрия, а в името на доброто на този театр и в името на доброто на този театр, трябва да свърша някоя лоша работа.

Ще приключим без заключения, мерките ще ги взема по административен път. Утре в 10 часа имам среща с ръководителите на техническите служби и там ясно ще си кажем, че някой в този театр просто не си е свършил работата. И този някой не е един, и не двама не са си свършили задълженията. Въпросът, който стои пред мен е как трябва да постъпя, за да се сложи край на този въпрос.

Ще помоля не членовете на този съвет да напуснат заседанието, а членовете на дирекционния съвет да останат, за да си кажем още нещо.

На някои от нас в 18 часа им предстои участието в пресконференция за предстоящата ни премиера "Р" на гостите ни от Македония.

Тук имаме още точка "Разни".

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Нашата гримфорка Юлия постави пред мен следния

въпрос. Фризьорската работа в НДК с "Р" е доста обемна. Оказва се, че там има жена, която е наета, за да обслужва фризуриите на актрисите, но те не искат да работят с нея и се обръщат с молба към Юлия да ги прави. Юлия обаче е заета тук с нашите спектакли и може да обслужва актрисите в НДК от 3 часа, за да бъде за дежурните пиеши на нашите сцени в 5³⁰ часа. Поставя въпроса – доста е рано в 3 часа, ще могат ли да запазят перуките и грима до 7 часа, може би трябва да се помисли как да се реши този въпрос.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. С изключение на приятната творческа багра ~~и~~ в желанията на един служител да се отдае на работата си е ясно, че все пак две неща на две различни места е невъзможно да се правят. Какво има тук да се умува?

КРАСИМИР СПАСОВ. Не може дирекционният съвет да бъде занимаван с това коя гримърка и перукерка ще обслужва дадена актриса. Искам да попитам Васил Стефанов отново – кой се занимава ресорно с този проблем от заместниците му? Кирил Воденичаров би трявало да бъде организатор на този процес и да си решава нещата. Защо ни занимавате нас.

АЛЕКСАНДЪР МАРКОВ. Защото става въпрос за синдикална защита на наш синдикален член, който изнемощява от работа.

СТЕФАН КАШАВЕЛОВ. Извинявайте, че се намесвам. Там един от гримърите е получил сърдечен удар и има вече заповед да наемем наш човек от пенсионерите.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Това не е моя грижа, нито на дирекционния съвет. Въпростът трябва да се уреди с Воденичаров.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. Защо с Воденичаров? Повикан е Ябълкарски. Съвещавахме се с хората от НДК, стигнахме до решение да се повика външен човек, пенсионер. Но има опасност да се провали генералната репетиция.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Вашето обажддане сега отново смесва функциите ви. Разделете си функциите с Воденичаров. Изяснете тези неща. Сега разбирам, от вас, че вие също отговаряте за гримърките.

ПЪРВАНОВ. По настояване и договор с НДК има положението и гримърките да са техни.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Съгласете се обаче, че това е дребен технически въпрос, който се решава в делови порядък. Дирекционният съвет се занимава с къде по-сериозни неща.

КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ. Тук не става въпрос за Ябълкарски, а за фризьор.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Има хора, на които театърът плаща, за да движат тези въпроси и да ги уреждат.

ЛЮДМИЛ ПЪРВАНОВ. А ако се стигне до проваление на генерална репетиция, дирекционният съвет щеше да се занимава със случая, нали?

АНТОАНЕТА ВОЙНИКОВА. Ако не можете да организирате работата, кажете, това трябва да е ясно?

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Има ли още неща за разискване в точка "разни"?

МИХАИЛ ПЕТРОВ. Аз искам да поставя един въпрос, произтичащ от планирането ни афиш за следващия месец. Планирани са 52 представления. Една доста амбициозна програма, която ми се струва, че не съответствува на реалностите. Това ми дава основание да алармирам ръководството. Прекален лукс е да играем такова количество представления, при силно намалената публика.

Ще дам един пример, за да е ясно за какво говоря. В събота играхме "Солфеж за кучета" пред претъпкана зала, с над 30 души правостоящи. Обаче – това беше единственото представление в театъра. Нямаше спектакли нито на голяма, нито на Камерна сцена. Не бяха планирани други представления може би заради мача "Левски" – ЦСК. И въпреки това си имаше публика, която си търси театралното представление. Дали разпиляването на публиката ни вечер между трите сцени също не е една от причините навсякъде да имаме рехави зали. Нека имаме пълен салон и да играем достойно в една Камерна зала, след като тази вечер търсенето на публиката се очаква да бъде еди какво си.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Значително по-сериозно трябва да се заемем с тактиката на съставянето на програмата ни.

АНТОНАнета ВОЙНИКОВА. За ноември програмата вече е обявена, не може да се правят промени, но за декември може да се помисли.

ВАСИЛ СТЕФАНОВ. Въпросът, който поставил Михаил Петров, заслужава да бъде обмислен сериозно. Това е тема, по която можем да си отделем време. Изобщо проблемът за Втора камерна сцена, за нейното бъдеще, дали ще ѝ дадем живот, или ще я пресечем, или да я намалим е въпрос от ранга на Дирекционния съвет. Това е въпрос, свързан с цялостната художествена политика на театъра.

Тази вечер имаме и други задължения – пресконференцията в НДК. А се чувствувам и изморен. Утре в 2³⁰ ще се сложи началото на разговора по принципните становища за договориранията.

Закривам заседанието.

Протоколира *А. Каракостова*
/А. Каракостова/

Бр. 391 22.10.92

до
ДИРЕКТОРА НА НТ "ИВАН ВАЗОВ"
ПРОФ. ВАСИЛ СТЕФАНОВ
ТУК

докладна записка
на комисията назначена със заповед № 566/13.10.1992 г.

Г-Н ДИРЕКТОР,

На 12.10.1992 г. (понеделник) почивен ден за художествено-творческия и художествено-техническия състав на театъра, около 9 ч. беше получен сигнал (уведомени бяха зам.директора и гл. счетоводител от кап. Аврамов - началник на ППО за наводнение в подземните помещения на театъра.

Констатирана беше авария във водопроводната инсталация на театъра причинила събиране на огромни количества вода (приблизително 800м³) в хидравличната централа, склада за декори, асансьорните шахти, котелното помещение, акумул. и централата за високо напрежение.

Височината на водната маса беше различна в различните помещения. В машинното (при хидравличните цилиндри над 2 м ниво, покрило част от цилиндрите и апаратурата около тях. Водата е проникнала и в цистерната с "емулсията" за хидравликата, като е променила нейния нормативен вискозитет.

В под сценичното пространство височината на водата беше около 50 см. и под нейно ниво са останали ролки и въжета от сценичните съоръжения. В котелното помещение водата е достигнала нивото на нагревателните помпи на горелките т.е. около 1 м. В склада за декори нивото на проникналата вода беше около 50 см., като под нивото (или до определена степен) са останали потопени 10 бр. ел. мотори - 160 V - правотокови - неупотребявани, два броя ел. помпи от парната инсталация (наскоро отремонтирани), 6 бр. ел. мотори складирани за втора употреба, телфер, редуктори, два бр. дросели, 1 бр. редуктор

2.

редуктор с електро мотор и желязо (материал на склад) няколко тона. В централата за високото напрежение за щастие няма проникнала вода от това наводнение. Нивото на водата е било много малко и по всяка вероятност е от друг източник.

Констатирано беше, че конкретната причина за наводнението е избил шибърен кран на водопроводната инсталация в северната водна централа. След разговор с водопроводчика, комисията счита, че той няма конкретна вина в случая.

Проведени бяха разговори със служителите от ППО и се установи че, аварията е станала по време на дежурството на старшина Петър Петров, дежурен от 11.10.1992 г. до сутринта на 12.10.1992 г. Последната проверка направена от дежурния старшина по установените маршрути (АБВГ) е завършила в 24 часа на 11.10.1992 г.

До сутринта той не е патрулирал т.е. намирал се е в състояние на "почивка" в помещението на ППО и няе дочакал смяната си на 12.10.1992 г., като не е отразил достоверно по съответния ред, че е проверил театъра в края на дежурството си и че го остава без аварии на застъпващия след него дежурен.

Комисията стигна до заключението, че аварията е станала около полунощ на 11 срещу 12.10.1992 г. Автоматичната система на включване на някои от помпите в посочените помещения е била изключила, поради което те не са започнали.

Не е била включена и известителната сигнализация, която в подобни случаи е трябвало да сигнализира за покачване на нивото на вода в помещенията и невъзможността на помпите да я изпомпят, т.е. за аварийна ситуация.

След подаването на такъв сигнал естествена е намесата на служителите на театъра, в случаи дежурния пожарникар и предотвратяване на по-голяма беда, каквато е констатирана постфактум.

В хидравличната централа няма помпа свързана автоматично за изпомпване на води и няма никаква сигнализация за евентуално наводнение въпреки, че има особено важни за театъра съоръжения които се намират под нивото на канализацията. В под сценичното пространство има два броя помпи на ръчен режим на работа, едната от които при проверка след аварията се е установило, че не работи. (не е изключено това да е в следствие на наводнението). Но в това пространство дълго време след ремонта на сцената не е разчистван

от боклука, което в подобни случаи би могло да задръсти помпите, или да затрудни тяхната работа.

В котелното помещение има инсталирани 15 бр. помпи, 9 от тях работят, а 6 бр. не работят. От тези 6 бр. 4 са работили и преди аварията и 2 бр. са излезли от строя след наводнението. От всичките помпи 4 са на автоматичен режим на работа, като две малки са били превключени през тези дни на ръчен режим, а останалите 2бр. - едно "Бибо" - работило известно време и е изключила защитата му от претоварване и е на помпа за канални води, която е работила през цялото време. В склада за декори 2 бр. помпи са били на ръчен режим и естествено не са заработили до момента на включването им от човек. Пъкъсно те са работили безотказно, като до края на деня са изхвърлили всичката събрана вода.

Но тук няма категорична яснота кой ги поддържа и отговаря за тяхната експлоатация, въпреки че смисълът на заповед № 65/10.2.1992 г. е ясен и всички подобни съоръжения внедрени в същите помещения след тази дата, би трявало да се експлоатират и поддържат по силата на тази заповед.

След горе изложеното комисията констатира, че на сегашния етап не би могла да даде точни сведения за щатите последвали от аварията, тъй като двата бр. датници в машинното отделение преседяли под нивото на водата, в момента на проверката се подсушаваха и в последствие ще се установи степента на тяхната годност (всеки от тях струва по 2 000 щ.д.) Проби от емулсията са взети и ще се дадат на химическа експертиза. Разглобени са помпите в котелното и също в близко бъдеще ще се установи тяхната годност.

По отношение на изброените по-горе ел. мотори, помпи, телфери, редуктори и др., складирани в дом. склад, също не би могло да се каже нищо, тъй като те трябва да се разглобят и тогава да се направи преценка за тяхната годност.

Единствената категорична преценка по отношение на последствията от аварията, комисията прави в смисъл, че дежурния пожарникар не е носил след 24 ч. на 11.10.92 г. службата си според изискванията, с което е допуснато аварията да достигне констатираните големи размери. И втората причина е била изключената сигнализация на автоматичната система за включване на помпите както и превключването на определен брой помпи на ръчен режим, за което очакваме да приложим към Докладната писмени обяснения на

ангажираните със заповед № 35/10.2.1992 г. служители на театъра

Във връзка с предотвратяване в бъдеще на подобни аварии във водопроводната инсталация комисията предлага:

1. Компетентни лица да направят писмена оценка на технико-експлоатационното състояние на водопроводната мрежа и на базата на тази оценка да се вземе решение за частичен, по-голям или цялостен ремонт

В разговорите възникна предложение и за внедряване на дистанционно-електронна система за спиране на водата чрез двата основни крана на театъра.

2. Да се задължат всички служби на територията, на които има инсталирани помпи да се грижат за тяхната изправност и експлоатация.

3. Да се въведе дневник при ППО, в който всички служби след приключване на работния ден да гарантират срещу подпис че помпите са включени автоматично и че сигналната система е изправна и включена.

4. Да се вземат предпазни мерки и да се ограничи достъпа до помпите и съответните табла на лица, неангажирани с тяхната поддръжка и експлоатация.

5. В машинното отделение да се направи сигнална инсталация в случай на авария.

6. Помпите под сценичното пространство да се включат към автоматичната система и сигналната инсталация.

7. ППО да актуализира графиците за патрулиране и проверки в театъра.

КОМИСИЯ

ПРЕДСЕДАТЕЛ /КИРИЛ ВОДЕНИЧАРОВ/

ЧЛЕНОВЕ: 1 /Л. Първанов/

2 /Кашавелов/

3 /Л. Гетов/

4 /Кар. Аврамов/

Do Директора
на нар. театър „Иван Вазов“
гр. София

Обяснение

От гл. серж. Станимир Иванов Агов
служител от ОПС при нар. театър „Иван Вазов“

Г-н Директор,

Във връзка с дежурството ми на 10.10.92г.

Участник на дежурство в 8⁰⁰ на 10.10.92г.
Уtrieх от колегата без нарушения от дежурството му и без аварии.
До 9³⁰- направих проверка на противопо-
фаркия резим в театра.

От 9³⁰ бях дежурен по време на репетициите на голема сцена и камерна зала. - до 13⁰⁰

От 13⁰⁰ изврших проверка по маршрут "А" -
(административна част на театра) описание

то на помещениета, излиза и т.н. е дадено в

"терадка за маршрутите" в обектната служба
От 15⁰⁰ - 17⁰⁰ направих проверка на маршрут "Б"
(сценична част на театра) - също описание в "мар-
шрутната терадка".

От 17⁰⁰ до 19⁰⁰ направих проверка на маршрут "В"
(зрителна част на театра)

От 19⁰⁰ до 21³⁰ бях дежурен по време на спектакла на голяма сцена!

От 21³⁰ до 22³⁰ направих проверка на зрителна гаска на театъра след приключването на спектакла.

От 22³⁰ до 23⁰⁰ направих проверка на сценична част - демонтирането на декорите, изхвърляне на ел. ТОК и противопожарните резини на сцената.

От 23⁰⁰ - направих проверка на административната част на театъра. - до 24⁰⁰

Посетителите от клуб-ресторанта излизаха до 24⁰⁰. Останаха гости от персонала на клуб-ресторанта които напуснаха театъра към 02⁰⁰ (11.10.1992г.)

От 02⁰⁰ - бях в административна гост на театъра - до 06⁰⁰ (на 11.10.1992г.) - (погивка по график)

От 06⁰⁰ до 08⁰⁰ - бях в подготовка за здраве на дежурството - и дежурен на пропускни табели като на 11.10.92г. имаше насторожена репетиция в хамерна зала за която лично бях уведомен от 2-и Воденичаров (зам. директор на театъра) - да има дежурен на пропускни табели беше поговорен док на театъра.

След като що се съвръди колегата му предадех дежурството и си отидях от театъра в 8³⁰ дежурството и си отидях от театъра в 8³⁰

По време на дежурството ми не констатирах нарушения по противопожарна охрана на театъра и аварии или наводнения. (и др. нарушения)

13.10.1992г.
рп. София

Дал обяснението: / Михаил Станишев /
/ ст. сержант
Станишев Азов /

Объяснение от

с-на Немир Смеханов Немир.
дискутиен на 11Х 1992г. 24 часа

Г-н. Директор

На 11Х 1992г. 58х на работе от
8час. По време на работа
проверих мястата по марките
ABB и нередностите не косматирам
Имате репетиция на камери
съена. Нередностите косматирам
След репетиция проверих мяс-
тата и изкаювих ед. ток в
камерни съена.

Проверка направих в 18 часа
22 часа; 24 часа, нередностите
косматирам.

Сушарата не е проверена проверката
тезо не имате в водна центра
от край време дори и сега винаги
т.а. КАНА МЗА сушарата е навсякога
запущена, иначе никога този по-
големи хил., КАЗДА ЗЕДАТОДЛЯН, и др.